

Analiza društvenog utjecaja predložene intervencije

Osigurati uvjete za potporu razvoju poduzetništva mladih povratnika i useljenika

Zagreb, rujan 2023.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Ukratko o predloženoj intervenciji

U politikama i proračunu Europske unije predviđeni su konkretni programi za pomaganje mladima u stjecanju radnog iskustva i studiranju u inozemstvu. Iznimno koristan za mlade poduzetnike je Erasmus plus program za mlade poduzetnike, koji je pokrenula godine Europska unija 2009. sa ciljem pomaganja mladim poduzetnicima kako bi razvili svoje vještine i znanja provodeći vrijeme i učeći od iskusnijih poduzetnika iz drugih zemalja EU-a. Svrha je programa unaprijediti znanja koja su ključna za daljnji razvoj njihovog poslovanja. Uz samo stjecanje znanja mladim se poduzetnicima pruža mogućnost za razvoj poslovnih suradnji s već uhodanim i iskusnim poduzetnicima. Program Erasmus plus provodi se u 21 zemlji Europske unije i u 37 zemalja korisnica Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (Europska poduzetnička mreža).

A pored potpora kroz institucije EU, Vlada Republike Hrvatske također ima niz mjera kojima podupire razvoj poduzetništva, te brojne institucije, među kojima se ističe HBOR (Hrvatska banka za obnovu i razvoj), koji ima programe potpore mladim poduzetnicima, a niz je tijela lokalne uprave i samouprave koje imaju dodatne mjere za poticanje razvoja poduzetništva, osobito na područjima deficitarnih zanimanja, područjima posebne državne skrbi. Međutim, njihov fokus je na mladima u Hrvatskoj. Iako dio povratnika i useljenika dijelom participira u navedenim potporama, najvećem dijelu njih su zbog raznih prepreka nedostupne.

Primjerice, važno je napomenuti kako prilikom prijave za neki od programa poticaja poduzetnik mora biti registriran kao pravna osoba, a stjecanje statusa pravne osobe nosi određene administrativne procedure, koje su uglavnom malo poznate ili čak nedostupne hrvatskim povratnicima i useljenicima iz dijaspe. S druge strane vidjeli smo kako među njima postoji značajan interes, ne samo za povratak i useljavanje, već i poslovanje u Hrvatskoj i s hrvatskim organizacija, pa i pokretanje vlastitog posla.

Kako bi se njihove želje i planovi i ostvarili potrebno je stvoriti određene preduvjete, a prije svega olakšavanje poslovanja u Hrvatskoj, smanjenje administracije te pružanje određenih materijalnih preduvjeta – od prostora i infrastrukture do konkretnih financijskih potpora.

U tom smislu je kreirana i ova inicijativa, utemeljena na dokazima, istraživanjima i iskustvima sudionika provedenih radionica. Uvjereni smo kako bi se razvojem nove javne politike dodatno stimulirao proces povratka i useljavanja u Hrvatsku, posebice kod mlađih ciljnih skupina.

Namjera je da se kreiraju posebne mjere usmjerene prema mladim poduzetnicima useljenicima i povratnicima. Inicijativa smatra kako im treba omogućiti izravni pristup poduzetničkim inkubatorima te poslovnim zonama, koje su otvorene diljem Hrvatske, a značajan dio njih nije popunjen.

Također, zbog nepostojanja adekvatnih nacionalnih i europskih potpora usmjerenih na razvoj poduzetništva među ovom naznačenom skupinom, odnosno mladim povratnicima i useljenicima iz hrvatske dijaspeore predlažemo kreiranje posebnih programa potpore poduzetništvu koji nudi resurse, mentorstvo i financijske poticaje za mlade iz dijaspeore zainteresirane za pokretanje poslovanja u Hrvatskoj. Poseban fokus bi trebao biti, sukladno europskih praksama, na zelenim i digitalnim poslovima te društvenom poduzetništvu.

Aktivnosti i programi bi mogli uključivati:

- Osnivanje i razvoj co-working prostora, inkubatora i akceleratora, odnosno njihov fokus na razvoje posebnih programa usmjerenih mladim povratnicima i useljenicima.
- Osiguravanje financijskih poticaja za mlade poduzetnike iz hrvatske dijaspeore.
- Učinkovitije informiranje hrvatske dijaspeore o mogućnostima ulaganja u Hrvatsku i poslovanju u Hrvatskoj.

- Omogućavanje jednostavnije procedure registracije tvrtke, otvaranja poslovanja i sl. kroz posebne savjetodavne urede, koji ubrzavaju i olakšavaju administrativne procedure mladim useljenicima i povratnicima.

OBRAZAC ZA ANALIZU DRUŠTVENOG UTJECAJA		
1.	PODRUČJE PRIMJENE	
1.1.	Područje i tema smjernice	Gospodarstvo i poduzetništvo - potpora razvoju poduzetništva mladih povratnika i useljenika
1.2.	Što je problem koji zahtijeva novu javnu politiku?	Nepostojanje adekvatnih nacionalnih i europskih potpora usmjerenih na razvoj poduzetništva među mladim povratnicima i useljenicima iz hrvatske dijaspe; Administrativne procedure, koje su uglavnom malo poznate ili čak nedostupne hrvatskim povratnicima i useljenicima iz dijaspe.
1.3.	Argument koji podržava potrebu za novom politikom	Prethodna istraživanja su pokazala kako među ciljnim skupinama postoji značajan interes, ne samo za povratak i useljavanje, već i poslovanje u Hrvatskoj i s hrvatskim organizacijama, pa i pokretanje vlastitog posla. Slične programe imaju neke druge države koje su usmjerene na značajnije privlačenje mladih useljenika i povratnika.
2.	ISHOD / PROMJENA	
2.1.	Cilj koji se namjerava ostvariti	Cilj je povećati broj mladih poduzetnika među povratnicima i useljenicima iz hrvatske dijaspe; omogućiti im lakše poslovanje i pokretanje poslovanja u Hrvatskoj, razumijevanje administrativnih procedura te njihovo učinkovitije rješavanje;

		Privlačenje mladih iz dijaspe da u Hrvatskoj pokrenu svoje start-up programe, da se umrežavaju s mladim poduzetnicima u Hrvatskoj te omogućiti lakše snalaženje, dostupnost radnih prostora i sl.
2.2.	Konkretna promjena, odnosno ishod koji se očekuje u navedenom području	Osnivanje i razvoj co-working prostora, inkubatora i akceleratora, odnosno njihov fokus na razvoje posebnih programa usmjerenih mladim povratnicima i useljenicima, što će rezultirati većim brojem poduzetnika među mladim povratnicima i useljenicima; Osiguravanje financijskih poticaja za mlade poduzetnike iz hrvatske dijaspe što će pridonijeti bržoj realizaciji njihovih poduzetničkih ideja. Učinkovitije informiranje hrvatske dijaspe o mogućnostima ulaganja u Hrvatsku i poslovanju u Hrvatskoj što će potaknuti više ulaganja, veći povratak mladih iz dijaspe te bolju umreženost s domovinskim institucijama i gospodarstvom.
2.3.	Vremenski okvir realizacije	Trajni projekt
3.	UTVRĐIVANJE PREDUVJETA ZA REALIZACIJU	
3.1.	Moguća normativna rješenja za postizanje navedenog ishoda.	Omogućavanje prenamjene dijela prostora u poduzetničkim zonama, inkubatorima i sl. te osiguravanje dijela financiranja projekata.
3.2.	Potrebna nenormativna rješenja za postizanje navedenog ishoda.	Kreiranje informativnih kampanja za informiranje mladih u hrvatskoj dijaspori, otvaranje informativnih centara u domovini i sl.
4.	GOSPODARSKI UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA	

	Zahvaljujući priljevu znanja, koje je globalno konkurentno, hrvatsko gospodarstvo može imati snažne benefite. Cirkulacija znanja također izravno pridonosi konkurentnosti, stjecanju novih znanja i vještina, privlačenju talentiranih i uspješnih pojedinaca iz dijaspore te otvaranju novih tržišta.
5.	SOCIJALNI UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA Predloženom intervencijom podiže se kvaliteta življenja i poslovanja u Hrvatskoj, privlače novi mladi, obrazovani i talentirani stanovnici te se ubrzava njihova integracija u hrvatsko društvo. Osim toga, co-working prostori pozitivno djeluju na stvaranje socijalnog kapitala koji je pozitivno koreliran s gospodarskim rastom.
6.	UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA NA TRŽIŠTE RADA Predloženom intervencijom se pozitivno utječe na tržište rada u Hrvatskoj, prvenstveno privlačenjem mladih i obrazovanih ljudi iz hrvatske dijaspore, koji mogu pokrenuti globalno konkurentne projekte i poslove s inozemstvom.
7.	UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA NA MEĐUNARODNI UGLED HRVATSKE Privlačenjem novih mladih, obrazovanih i talentiranih stanovnika, te otvaranjem za nove ideje i inicijative, Hrvatska postaje poželjna useljenička zemlja za mlade obitelji te istodobno jača imidž, ne samo turističkog već i gospodarskog brenda.
8.	ZAKLJUČAK Istraživanja pokazuju kako je veliki broj onih u dijaspori koji bi se vratili ili uselili u Hrvatsku zbog kvalitete života, samo kad bi ih manje smetala učinkovitost institucija, uvjeti za poslovanje, sporost pravosuđa te mentalitet koji ne podnosi uspjeh i sposobnost. Konkretnim programima, boljom informiranosti, potporom na terenu, poticajima i linijama financiranja ubrzala bi se procedura privlačenja mladih iz dijaspore koji su spremni pokrenuti vlastiti posao u Hrvatskoj. Implementacijom ove intervencije, stvara se poticajno

	okruženje za povratak mladih u dijaspori u matičnu domovinu čime se doprinosi ekonomiji, ali i društvu u cjelini.
--	---

Napomena: Predstavljeni sadržaj isključiva je odgovornost proveditelja aktivnosti analize društvenog utjecaja predloženih intervencija u okviru projekta "zaJEDNO srce, jedna duša, jedna Hrvatska" koji se financira iz Europskog socijalnog fonda.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.